

**Svar på fråga 2025/26:458 av Stina Larsson (C)
Finansiering av Sveriges va-infrastruktur**

Stina Larsson har frågat mig om jag och regeringen avser att vidta åtgärder för att reformera finansieringsmodellen för va-systemet, exempelvis genom att se över lagen om allmänna vattentjänster för att möjliggöra längre fonderingstider och utreda förutsättningarna för extern finansiering, i syfte att säkra en hållbar och robust vattenförsörjning i hela landet.

Kommunerna har, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen), ansvaret för att tillgodose behovet av vattentjänster om sådana behöver ordnas i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Staten svarar för regelgivning och ett visst stöd till kommunerna, samt bedriver genom länsstyrelserna tillsyn över att kommuner tar sitt ansvar.

Grunden för kommunal finansiering är att kommunen själv finansierar verksamheten, primärt genom sin rätt till

avgiftsuttag. Staten ger stöd till kommunsektorn framför allt genom generella statsbidrag. När det gäller allmänna vattentjänster får kommunerna ta ut avgifter som regleras enligt lagen om allmänna vattentjänster. Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Långsiktig planering samt information till berörda är en viktig del i arbetet för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Till stöd för detta trädde en lagändring i vattentjänstlagen 6 a–6 d § § i kraft den 1 januari 2023 som innebär att kommunen ska ha en aktuell vattentjänstplan. Planen ska innehålla kommunens långsiktiga planering samt bedömningar om vilka åtgärder som behöver vidtas för att allmänna va-anläggningar ska fungera vid skyfall. Innan beslut om planen ska samråd ske med berörda fastighetsägare och myndigheter.

Va-beredskapsutredningens betänkande Ökad va-beredskap (SOU 2024:82) överlämnades i december 2024 till regeringen. Utredningens uppdrag var att se över regelverk och ansvarsfördelning samt vid behov föreslå förändringar för att säkerställa en robust och kontinuerlig leverans av vattentjänster vid händelse av kris, höjd beredskap och då ytterst krig samt utifrån nya förutsättningar som följer av ett förändrat klimat. Utredningen presenterade flera förslag som bland annat rör ändringar i lagstiftning och finansiering av vattentjänster. Va-

beredskapsutredningens betänkande bereds nu inom
Regeringskansliet.

Stockholm den 11 februari 2026

Romina Pourmokhtari